

Týždeň od 31. mája do 6. júna

POKÁNIE A ODPUSTENIE

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Iz 61,10; Ozeáš 6; Sk 3,18.19; 2Moj 34,1–10; Rim 6,23; Mat 22,1–14

ÚVODNÝ TEXT

⁸Ak hovoríme, že sme bez hriechu, klameme sami seba a nieto v nás pravdy. ⁹Ale ak vyznávame svoje hriechy, on je verný a spravodlivý: Odpustí nám hriechy a očistí nás od všetkej nepravosti. (1Ján 1,8.9)

Izraelitom, ktorí táborili pod oblačným stĺpom, sa zaslúbená zem zdala nedostupne vzdialená. Mojžiš vystúpil do nepreniknuteľného oblaku, ktorý už niekoľko dní prikrýval vrch. Mojžiš sa však dlho nevracal (2. Mojžišova 24), a preto ľudia v tábore prišli k záveru, že ich vodcovi sa niečo stalo, možno dokonca zomrel od spaľujúceho ohňa „na končiari vrchu“ (2Moj 24,17). Zneistený ľud ovládli pochybnosti a netrpezlivosť. Všetci sa chceli čo najskôr vydať na cestu do krajiny oplývajúcej mliekom a medom. Len pred niekoľkými dňami ľud uzavrel s Hospodinom zmluvu o tom, že Ho budú poslúchať. Teraz tí istí ľudia zatúžili po viditeľnom „obraz“ tohto Boha, ktorý by mohli uctievať. A tak sa zhromaždili okolo Áronovho stanu a požadovali, aby im vytvoril „bohov“, ktorí ich budú viesť (2Moj 32,1). Áron, ktorý sa obával o vlastnú bezpečnosť, súhlasil. V 2. Mojžišovej 32–34 čítame, ako sa tento smutný príbeh odvíja.

Je to jeden z biblických príbehov, ktoré nás učia o pokání a odpustení. Práve tejto téme sa budeme tento týždeň venovať. Pri štúdiu jednotlivých lekcí tohto týždňa majte na pamäti úvodný text (1Ján 1,8.9). Áno, hrešíme, ale vďaka krížu a plánu spasenia je odpustenie vždy k dispozícii pre každého vyznávajúceho a kajúceho hriešnika.

OSNOVA LEKCIE

Pri štúdiu tejto lekcie sa zameriame na proces pokánia a Božieho odpustenia ako na základ obnovy a „reštartu“ nášho vzťahu s Bohom a nášho duchovného života.

- Luk 10,40–42: Každodenný zhon, ktorý nás vzdaluje od Boha (nedeľa)
- Oz 6,1–5: Božie volanie k návratu a vnútornému uzdraveniu (pondelok)
- Sk 3,18–20: Pokánie ako základ duchovného oživenia (utorok)
- 2Moj 34,5–7: Uistenie o Božej ochote odpustiť nám (streda)
- Mat 22,1–14: Podobenstvo o Bohu, ktorý dokáže premeniť náš život (štvrtok)

KAŽDODENNÝ ZHON

⁴⁰Marta však bola veľmi zanepřázdnená s obsluhou. Zrazu zastala a povedala: „Pane, nedbáš, že ma sestra nechá samu obsluhovať? Povedz jej, aby mi pomohla!“ ⁴¹Pán jej však povedal: „Marta, Marta, staráš sa a znepokojuješ pre mnohé veci, ⁴²a potrebné je len jedno. Mária si vybrala dobrý podiel, ktorý sa jej neodníme.“ (Luk 10,40–42)

Bol to veľmi rušný týždeň. Žena vedela, že do začiatku soboty potrebuje toho ešte veľa stihnúť. Zdá sa však, že naliehavé povinnosti prevážili nad tým, čo bolo naozaj dôležité. A tak skôr, ako sa nazdala, slnko zapadlo. Rodina si v piatok večer pochutnala na výbornom jedle a na začiatok soboty mali spoločnú bohoslužbu.

Keď však prišlo sobotné ráno a ona sa zobudila skoro, nemohla si nevšimnúť špinavú kúpeľňu, ktorú sa rozhodla poutierať. Potom videla, že jej malý syn pocíkal posteľ, a tak hodila jeho oblečky do práčky k ostatnému oblečeniu. Keď pre svoju rodinu pripravovala raňajky, uvedomila si, že zabudla pripraviť sobotný koláč, a tak rýchlo zamiešala cesto na banánový chlieb a dala ho piecť. Vtom si všimla, že manželova košeľa do zboru zostala neožehlená, a tak sa do toho pustila. Potom poskladala nejaké oblečenie a vynesla smeti.

A vtedy si konečne uvedomila: *Je sobota – deň, ktorý milujem viac ako ktorýkoľvek iný! A predsa robím všetky tieto práce a dovoľujem, aby ma odvádzali od skutočnej podstaty soboty, ktorou je prežívať Božiu blízkosť.*

Na chvíľu si začala ospravedlňovať svoje činy – veď to všetko bolo treba urobiť. Naozaj? Uvedomila si, že sa správa ako Marta, ktorá „bola veľmi zanepřázdnená s obsluhou“ (Luk 10,40). V mysli jej zazneli Ježišove slová: „Marta, Marta, staráš sa a znepokojuješ pre mnohé veci, a potrebné je len jedno. Mária si vybrala dobrý podiel, ktorý sa jej neodníme.“ (Luk 10,41.42), „Dobrý podiel“. Sedieť pri Ježišových nohách z hlbokkej lásky k Nemu – nielen v sobotu, ale každý deň. To si dnes ráno nevybrala.

Milovala Boha, no ľahko zabudla, že dostala sobotu ako „dar v čase“, aby sa prostredníctvom tohto daru posilňoval ich vzťah. Stála v kuchyni a po tvári jej tiekli slzy.

Cieľom tohto príkladu nie je zamerať sa na to, čo by sme mali alebo nemali robiť v sobotu. Ide skôr o pripomienku toho, že je dôležité, aby sme si uvedomovali, čo všetko oslabuje alebo narúša náš vzťah s Bohom. Keď naše srdce cíti bolesť z hriechu a odlúčenia a my voláme k Bohu, Ježiš je veľmi blízko (Ž 53,3). Vo svojich krvou poznačených rukách drží biele rúcho. Vidí naše slzy pokánia a berie nám špinavé šaty. Potom nás odieva čistým rúchom spravodlivosti. Kristova čistota prikrýva náš hriech – úplne a dokonale. Môžeme si vyprať rúcho v Jeho krvi (Zj 7,14).

■ Ako texty Iz 64,6, Zach 3,4 a Iz 61,10 zjavujú dôležitú pravdu o Kristovej spravodlivosti? Prečo sa musíme vždy vrúcne držať Božích zaslúbení týkajúcich sa spravodlivosti?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

KEĎ NÁS NABÁDA SVÄTÝ DUCH

¹Podte, vrátme sa k Hospodinovi! On nás totiž roztrhal a on nás aj uzdraví, on nás udrel a on nás aj obviaže. ²Po dvoch dňoch nás oživí, na tretí deň nás vzkriesi a budeme žiť pred jeho tvárou, ³spoznáme ho a budeme sa usilovať o poznanie Hospodina. Jeho východ je istý ako východ rannej zory a jeho príchod je pre nás ako príchod dažďa, jesenného a jarného dažďa, ktorý zvláča zem! ... ⁵Preto som ich okresával prostredníctvom prorokov, zabíjal som ich slovami svojich úst. Moje právo vychádza ako svetlo; ⁶lebo milosrdenstvo chcem, a nie obeť, poznanie Boha viac ako spaľované obeť. (Oz 6,1–5)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Keď premýšľal o priepasti, ktorá vznikla medzi ním a jeho manželkou, uvedomil si, že urobil mnoho chýb. Bol neláskavý a tvrdý. Jeho slová boli často nelútostné a neskôr ich ľutoval. Potom mu však napadlo: *A nezaslúžila si to aspoň trochu?*

Je vám takýto myšlienkový proces známy? Je ľahké prejsť od pocitu ľútosti k ospravedlňovaniu svojich myšlienok a skutkov. Často máme problém povedať jednoduché: „Prepáč...“ Keď sa dopustíme nesprávneho alebo ubližujúceho konania, ospravedlnenie je veľmi dôležité pre obnovu a posilnenie každého vzťahu.

To isté platí aj pre náš vzťah s Bohom. Svätý Duch nás často upozorňuje na hriechy, ktorých sme sa dopustili. Jeho napomenutia nami často otrasú a pohnú naším srdcom. Môžeme však byť v pokušení potlačiť Jeho tichý, jemný hlas. Je pre nás prirodzené, že sa snažíme ospravedlniť vlastné hriechne, nesprávne konanie. Podľa Ježiša má Svätý Duch „usvedčovať svet o hriechu“ (Ján 16,7.8). Je to od Boha veľmi dôležitý dar (Luk 11,13). Takéto „usvedčovanie“ je totiž nevyhnutným predpokladom na preklenie odcudzenia, ktoré nastalo v našom vzťahu k Bohu.

Prečítaj si 6. kapitolu knihy proroka Ozeáša. Ako Boh opisuje seba samého, keď vyzýva na pokánie?

Zamysli sa nad úlohou Svätého Ducha v procese nášho opätovného vštepenia na Vinič (Ján 15,4). „Často nás skľučujú nepríjemné následky vlastných zlých činov. To však ešte nemusí byť ozajstné pokánie. Právý zármutok nad hriechom v nás prebúdza Duch Svätý. On nám ukazuje na našu nevďačnosť, ktorá znevažuje a zarmucuje Spasiteľa. Je to Boží Duch, kto nás vedie k pokániu a pod kríž. Každý náš hriech Ježiša znova zraňuje. Pri pohľade na toho, ktorého sme ranili, truchlime nad hriechmi, ktoré mu spôsobili smrteľnú úzkosť. Taký zármutok vedie k tomu, že sa ochotne zriekame hriechu.“ (DA 300; CL 193.194) Pravdou je, že nemôžeme rásť vo svojom vzťahu s Bohom, keď medzi nami a Ním stojí hriech, pre ktorý sme sa sami rozhodli a držíme sa ho. Nemôžeme byť dokonalí, ale môžeme – a mali by sme – činiť pokánie zo svojich hriechov, keď nás na ne Svätý Duch upozorní (Ef 4,30).

APLIKÁCIA

- **Kedy si naposledy počul pokarhanie alebo výzvu na pokánie? Ako si reagoval? Venuj dnes čas modlitbe a pros Boha, aby tento týždeň obmäkčil tvoje srdce a otvoril ti uši pre Jeho hlas, ktorým k tebe bude prehovárať prostredníctvom svojho Slova.**

SKUTOČNÉ POKÁNIE

¹⁸Boh však takýmto spôsobom splnil to, čo predpovedal ústami všetkých prorokov, že jeho Mesiáš bude trpieť. ¹⁹Kajajte sa a obráťte sa, aby boli zotrené vaše hriechy ²⁰a aby nadišli časy osvieženia od Pána, keď vám pošle predurčeného Mesiáša, ktorým je Ježiš. (Sk 3,18–20)

Svet okolo nás neustále hovorí o nezávislosti, uspokojovaní vlastných potrieb a o presadzovaní vlastného ja. To všetko je opakom Božieho pozvania k službe a pokore (Mat 5,5). Je zaujímavé, že prvé slová v Biblii, ktoré vyslovujú Ján Krstiteľ a Ježiš Kristus sa podobajú. Ján Krstiteľ, „hlásal v judskej púšti: *Kajajte sa, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo.*“ (Mat 3,1.2) Po Jánovom uväznení Ježiš hovoril: „Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. Kajajte sa a verte v evanjelium!“ (Mar 1,14.15; pozri aj Luk 24,46.47) Ježiš aj Ján adresovali svojim poslucháčom slová o pokání, pretože „sa priblížilo nebeské kráľovstvo“. Mohlo by byť to isté posolstvo rovnako dôležité aj pre nás dnes?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečo je pokánie také dôležité v procese duchovného rastu? Ako rozumieť vyjadreniu „časy osvieženia od Pána“ (Sk 3,18–20)?

Božia láskavosť a dobrota nás vedú k pokániu (Rim 2,4). Pokánie zahŕňa dva kroky: (1) úprimný zármutoč nad vlastnými hriechmi a (2) úprimné rozhodnutie opustiť hriech. V Biblii je pokánie takmer vždy spojené s odpustením. Keď sa my úprimne kajáme, Boh nám odpúšťa. Je to jednoduché (1Ján 1,9; Zj 3,19). „Pán nemešká so svojím prisľúbením, ako sa niektorí nazdávajú, že mešká, ale je zhovievavý, lebo nechce, aby niekto zahynul, ale chce, aby sa všetci dali na pokánie.“ (2Pet 3,9) Keď sa pripravujeme na druhý príchod, Boh nám dáva čas na nápravu vzťahu s Ním.

Ježiš trpel, zomrel a vstal z mŕtvych. Vďaka tejto obeti môže Jeho milosť spôsobiť v našom živote zázrak – ak činíme pokánie. Na rozdiel od sveta, ktorý väčšinou prítakáva, že je s nami všetko v poriadku, Boh nás vyzýva, aby sme sa k Nemu obrátili v pokání a vo viere (Sk 20,21) a aby sme sa úplne odovzdali do Jeho rúk. Len tak môže prerezávať a krásne formovať náš charakter na svoju podobu, aby sme o ňom vydávali svedectvo (Ján 15,2.8). Potom rastieme a prinášame ovocie v súlade s pokáním (Mat 3,8).

„Pokánie, ktoré nepôsobí zmenu, nie je pravé. Kristova spravodlivosť nie je rúcho na zakrytie nevyznaného a ďalej páchaného hriechu. Je to zásada života, ktorá mení povahu a ovláda konanie.“ (DA 555.556; CL 358)

- **Pokánie vedie k životu (Sk 11,18) a je dôležitou súčasťou rastu vo vzťahu s Bohom. Ktorý krok je pre teba najnáročnejší v procese odovzdania sa, pokánia a dovolenia Bohu, aby ťa prečistoval?**

APLIKÁCIA

DOSTATOČNÁ MILOŠŤ

⁵Keď Hospodin zostúpil v oblaku, Mojžiš sa tam k nemu postavil a vzýval meno Hospodina. ⁶Hospodin prechádzal pred ním a volal: „Hospodin, Hospodin! Milosrdný, láskavý, zhovievavý, veľmi milostivý a verný Boh! ⁷Preukazuje milosť tisícom, odpúšťa vinu, zločin a hriech, ale nič nenecháva nepotrestané. Trestá vinu otcov na synoch a vnukoch do tretieho a štvrtého pokolenia.“ (2Moj 34,5–7)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Keď cítime ťarchu svojho hriechu a dovoľíme Svätému Duchu, aby nás viedol pod kríž, mali by sme prosiť Boha o odpustenie s vedomím, že „Hospodin je milostivý a milosrdný, zhovievavý a bohatý na milosť.“ (Ž 103,8) Tie isté slová o sebe povedal aj samotný Boh (2Moj 34,6), keď ho Jeho vyvolený národ zarmútil svojím konaním.

Akú kľúčovú pravdu o Bohu a odpustení nachádzame v texte 2Moj 34,1–10?

Hospodin sa predstavuje ako „milosrdný, láskavý, zhovievavý, veľmi milostivý a verný Boh“. Práve preto Ježiš zomrel na kríži – aby sa náš vzťah s Bohom mohol napraviť.

Ježiš – ktorý v nás a pre nás pôsobí prostredníctvom Svätého Ducha ešte predtým, ako k Nemu voláme – vidí ťarchu hriechu, ktorá nás ničí. Keď sme ochotní uznať a vyznať svoj hriech (slovami „Bože, buď milostivý mne hriešnemu.“ Luk 18,13), Ježiš nás tejto ťarchy zbavuje. Keď sa rozhodneme prísť k Ježišovi, On už stojí v našej blízkosti. Je to totiž On, kto nás hľadá ako Dobrý Pastier, ktorý stojí pri dverách a klope (Zj 3,20). Práve na Golgote z nás sníma naše hriechy. Nezostávajme vzdialení od kríža, nepozerať sa na Boha z dialky. Bežme k Ježišovi a vymeňme svoje hriechy a bremená za Jeho spravodlivosť (Zach 3,4).

APLIKÁCIA

■ Pomaly si prečítaj nasledujúce verše. Vlastnými slovami sa pokús vyjadriť, čo tieto texty hovoria o Božej milosti voči tebe:

- „Lebo mzdou hriechu je smrť a darom Božej milosti je večný život v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi.“ (Rim 6,23)
- „Kde sa však rozmohol hriech, tam sa ešte väčšmi rozmohla milosť, aby tak, ako zavládol hriech v smrti, aj milosť vládla skrze spravodlivosť k večnému životu skrze Ježiša Krista, nášho Pána.“ (Rim 5,20.21)
- „No Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešni.“ (Rim 5,8)

NAJVZÁCNEJŠÍ ODEV

¹⁰Sluhovia vyšli na cesty a zhromaždili všetkých, ktorých našli, zlých aj dobrých, a svadobná sieň sa naplnila hodovníkmi. ¹¹Keď kráľ vošiel pozrieť na hodovníkov, videl tam človeka, ktorý nebol oblečený do svadobného rúcha. ¹²Povedal mu: ‚Priateľu, ako si sem vošiel, veď nemáš svadobné rúcho?‘ On onemel. ¹³Vtedy kráľ povedal sluhom: ‚Zviažte mu nohy a ruky a vyhodte ho von do tmy. Tam bude plač a škrípanie zubami.‘ ¹⁴Lebo je veľa povolaných, ale málo vyvolených. (Mat 22,10–14)

„Šaty robia človeka.“ Drahým značkovým oblečením bohatí ľudia až príliš často dávajú na obdiv svoj status. V nebi však takéto vonkajšie prejavy pominú a jedinou hodnotou budú vzťahy (Mat 6,19–21). Naša identita by mala byť vyjadrená prostredníctvom Ježiša a Jeho dokonalého rúcha spravodlivosti.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si podobenstvo o svadbe kráľovho syna (Mat 22,1–14), prostredníctvom ktorého Ježiš vysvetlil myšlienku rúcha spravodlivosti. Aké poslanstvo nachádzaš v tomto podobenstve pre seba?

Ježiš nazval muža bez rúcha „priateľom“. Muž na Ježišovu otázku nereagoval, hoci je zrejme že medzi nimi bol určitý vzťah. Muž musel o rúchu vedieť, ale rozhodol sa, že si ho neoblečie. Ježišova povaha je dokonalá a bezúhonná – a ako dar ju ponúka aj nám. Máme „dovolené obliecť sa do čistého žiarieho kmentu“ (Zj 19,8), na ktorom „niet poškvrný ani vrásky, ani nič podobné“ (Ef 5,27).

Biele rúcho je „Kristova spravodlivosť, jeho dokonalá povaha, ktorú vierou získavajú všetci, čo ho prijímajú za svojho osobného Spasiteľa“ (COL 310; KP 249). Pred pádom do hriechu mali Adam a Eva „oblečené“ rúcho zo svetla. Po páde do hriechu si uvedomili svoju nahotu a zhotovili si rúcho z figových listov (1Moj 3,7). Boh im neskôr pripravil rúcho zo zvieracích koží. Textu môžeme rozumieť tak, že na prinesenie tohto rúcha bola potrebná smrť zvierateľa. Ide vlastne o prinesenie obete. Podobne je to aj s rúchom spravodlivosti. Keď sa ním nechávame zaodieť, prijímame vlastne Kristovu obeť za nás. „Nahí a zahanbení prarodičia sa snažili nahradiť nebeský odev figovým lístím. ... Človek nemôže vlastným úsilím získať náhradu za stratené rúcho nevinnosti. Odev z figových listov alebo hriechom ušpinené šaty nemôžu nosiť tí, čo s Kristom a nebeskými anjelmi zasadnú k Baránkovej večeri. V Božej prítomnosti obstojíme len v rúchu, ktoré nám pripravil Kristus. Každého kajúcneho a veriaceho človeka oblečie Kristus do rúcha svojej spravodlivosti.“ (COL 311; KP 249.250)

- Každý deň by sme mali prijímať Ježišovo rúcho spravodlivosti. Ako tomu rozumieš? Ako to máme robiť?

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

Na opis nášho duchovného stavu Biblia často používa poľnohospodárske metafory. Verš Oz 10,12 je jedným z príkladov, ktorý vystihuje podstatu toho, čomu sme sa tento týždeň venovali: „Zasejte si spravodlivosť, žniete ovocie milosrdenstva, preorte si úhor. Je čas hľadať Hospodina, až kým nepríde a nezavlaží vás spravodlivosťou.“

Sejeme, žneme, snažíme sa zúrodňovať pôdu a hľadáme Boha, aby sa k nám priblížil. Pôda našich srdc musí byť pripravená na dažď (Svätého Ducha). Boh môže do nás vložiť túžbu pripraviť pôdu, ale v konečnom dôsledku je vzťah s Bohom založený na spolupráci s Ním (pozri Fil 2,12.13). Potrebujeme sa k Nemu obrátiť, natiahnuť svoju ruku a vytvoriť silné puto. Potom On v nás vykoná zvyšok.

Skvelý príklad toho, čo znamená držať sa Boha, možno nájsť v týchto veršoch: „Na vlastné oči ste videli, čo urobil Hospodin pre Baal-Peóra, ako každého, kto chodil za Baal-Peórom, Hospodin, tvoj Boh, vyhubil spomedzi vás. Vy však, ktorí sa pridržate Hospodina, svojho Boha, ste dodnes všetci nažive.“ (5Moj 4,3.4)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. „A neuved' nás do pokušenia, ale zbav nás zlého.“ (Mat 6,13) Ježiš svojich nasledovníkov učil, ako sa modliť. Držite sa tohto príkladu vo svojich každodenných modlitbách? Ako často sa modlite o ochranu pred pokušením a hriechom?
2. Ako by ste vysvetlili vzácnosť daru, ktorý sme dostali v Kristovom rúchu spravodlivosti, neveriacemu alebo novému veriacemu?
3. Ako súvisí Kristovo rúcho spravodlivosti s poslanstvom svätyne hovoriacom o Bohu, ktorý odpúšťa a očisťuje kajúceho hriešnika? Ako rozumiete kráse a bohatstvu tohto poslanstva?

ZHRNUTIE

Kľúčovou súčasťou fungujúceho vzťahu s Bohom je uvedomenie si vlastných hriechov v reakcii na nabádanie Svätého Ducha a odovzdanie sa Mu v pokání. Vedomie, že nám je úplne odpustené a že sme prikrýti Ježišovým rúchom spravodlivosti, je pre každého človeka prevratnou skúsenosťou. Cítíme, ako sme sa zbavili ťarchy hriechu a zároveň začneme naplno vnímať Božiu lásku, ktorá nás obklopuje. Túto lásku pociťujeme tým silnejšie, čím bližšie sme k Bohu. Posilňuje sa tak náš vzťah s Bohom, stávame sa duchovne silnejšími a celá naša bytosť túži Boha milovať.